

ЯК ПАВЕДАМІЛА Цэнтральнае статыстычнае ўпраўленне пры Савеце Міністраў БССР, работнікі прамысловасці нашай рэспублікі паспяхова завяршылі выкананне плана III квартала і дзевяці месяцаў 1964 года.

План па выпуску валавой прадукцыі ў трэцім квартале выканан на 103 працэнты, за дзевяць месяцаў — на 104 працэнты. Аб'ём прамысловай вытворчасці за дзевяць месяцаў павялічыўся ў параўнанні з адпаведным перыядам мінулага года на 10 працэнтаў.

№ 64 (849)
Кастрычнік
1964 г.
Цана
2 кап.

Т О Л О С Р А Д З І М Ы

ВЫДАННЕ БЕЛАРУСКАГА ТАВАРЫСТВА
ПА КУЛЬТУРНЫХ СУВЯЗЯХ З СУАЧЫННІКАМІ ЗА РУБЯЖОМ

НАМ СІЛЫ ПАРТЫЯ ДАЕ

47 год назад рабочыя і сяляне Расіі ўзялі ў свае рукі ўладу. Адбылася Вялікая Кастрычніцкая сацыялістычная рэвалюцыя. Краіна, дзе калісьці ўладарыў царскі прыгнёт, стала вольнай і незалежнай.

Ля першапачатковых крыніц рэвалюцыі, з якіх пралетарыят набіраў сілы для барацьбы, стаялі марксісты-ленінцы. Гэта яны згуртавалі вакол сябе шырока народныя масы, гэта яны запалілі ў людскіх сэрцах свае ідэі і павялі народ на рашучы і смяротны бой.

Вялікая Кастрычніцкая сацыялістычная рэвалюцыя адкрыла новую эру ў гісторыі чалавецтва. За 47 год, якія адзяляюць нас ад першых рэвалюцыйных баёў за ўладу Саветаў, наша краіна нібы на магутных крылах высока ўзнялася ўгару і робіць цяпер сапраўдныя цуды. Савецкі Саюз сёння—гэта дзяржава, дзе ўзводзяцца самыя буйныя ў свеце электрастанцыі і заводы-гіганты. Краіне Саветаў па праву належыць першынство ў выкарыстанні атамнай энергіі ў мірных мэтах і асваенні касмічнай прасторы.

За ўсё гэта савецкія людзі па праву ганарацца сваёй краінай, яе незлічонымі поспехамі. А гэта надае ім новыя сілы для плённай і самаадданай працы. Да 47-й гадавіны Кастрычніцкай рэвалюцыі яны падрыхтавалі багатыя працоўныя падручкі.

Усімі сваімі поспехамі савецкі народ абавязаны Камуністычнай партыі—авангарду савецкага грамадства. Гэта яна—партыя—паказвае людзям шляхі да ўсё новых і новых працоў-

ных заваёў, у імя свайго лепшага заўтра. Напярэдадні 47-й гадавіны Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі Цэнтральны Камітэт КПСС звярнуўся да народа з заклікамі. У гэтых закліках як нельга лепш выказаны думкі і пачуцці ўсіх савецкіх людзей.

На Захадзе ёсць яшчэ людзі, якія задаюць сабе пытанне: чым жа моцнае ў Савецкім Саюзе адзінства паміж народам і партыяй? Сіла яго заключачецца ў тым, што ў Камуністычнай партыі няма больш важнай і пачэснай мэты, чым служэнне свайму народу. Рады нашай партыі маналітныя і згуртаваныя. Гэта з новай сілай было прадэманстравана на Пленуме Цэнтральнага Камітэта КПСС, які адбыўся ў кастрычніку гэтага года.

Аб'ядноўваючы і накіроўваючы творчую актыўнасць мас да адзінай вялікай мэты, партыя кіруецца дакладным кампасам—жыватворчай марксісцка-ленінскай тэорыяй. Яна глыбока аналізуе складаныя працэсы эканамічнага, палітычнага і культурнага жыцця, выпрацоўвае на гэтай аснове правільныя рашэнні.

7 лістапада (25 кастрычніка па старому стылю) у дзень пачатку Кастрычніцкай рэвалюцыі ў гарадах і вёсках Савецкага Саюза адбываюцца шматлікія мітынгі і дэманстрацыі, наладжваюцца народныя гуляні. Разам з савецкімі людзьмі гэта знамянальную падзею будучы адзначаць і нашы суачыннікі за рубяжом, якія таксама ганарацца сваёй Радзімай і яе поспехамі, што здзейснены за 47 вялікіх год.

100 ВОПРОСОВ

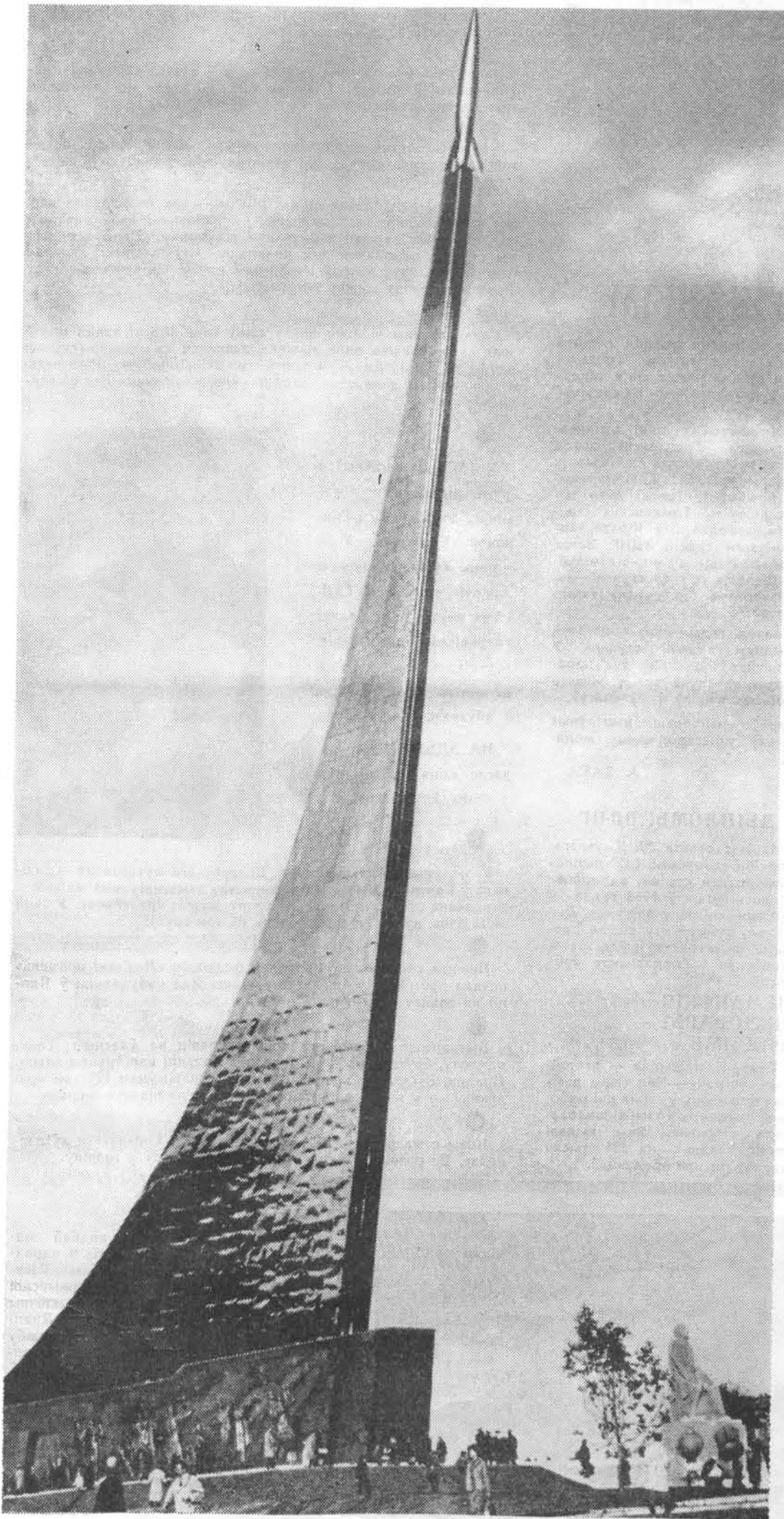
КОГДА СОВЕТСКИЕ ЛЮДИ ПОЛЕТЯТ НА ЛУНУ?

КОСМИЧЕСКИЙ корабль на Луну Советский Союз может запустить хоть сегодня. Но для советской науки экспедиция на Луну не сенсационная авантюра, а серьезная научная проблема. Советские ученые отнюдь не собираются ставить на Луне заявочные столбы, объявлять ее собственностью нашего государства, как это предполагают сделать иные американские деятели... Для советской науки задача состоит не в том, чтобы отправить космонавтов на Луну, а в том, чтобы обеспечить как возможность их работы, так и благополучное возвращение на Землю. 380 тысяч километров неизведанного космического пути, полного тайн и опасностей, должны быть тщательно изучены кораблями-автоматами, прежде чем трасса будет открыта для полетов людей. Должна быть исследована и Луна—мало ли какие неожиданности могут встретиться там посланцам Земли! Ну, и конечно, нужно решить проблему возвращения.

По всей вероятности, полету людей на Луну будет предшествовать запуск туда автоматических кораблей, которые не только произведут фотосъемку поверхности Луны, но и исследуют механические и физические свойства ее поверхности, определят химический состав лунной почвы и передадут все эти данные на Землю. А затем, видимо, придет время и автоматически возвращающихся на Землю лунных кораблей. Это они привезут первые образцы лунных почв.

Только после того, как все эти научно-технические проблемы будут решены, стартует на Луну первая советская научно-исследовательская экспедиция.

100 ОТВЕТОВ

Гэты велічны 96-метровы абеліск у гонар герояў космасу пабудаваны ў Маскве, на праспекце Міру. Ён будзе вечна сведчыць аб подзвігу савецкіх людзей, якія першымі праклалі сцяжынку да зор.

ПИСЬМО ИЗДАТЕЛЯ ГАЗЕТЫ «РУССКИЙ ГОЛОС»

Через газету «Голос Радзімы» хочу выразить чувство глубокой благодарности за оказанный мне в Минске теплый прием. Я благодарю Белорусское общество дружбы и культурных связей с зарубежными странами во главе с Виталием

Степановичем Смирновым. Я очень благодарен за проявленное по отношению ко мне чувство дружбы и любезность. У меня нет слов, чтобы выразить признательность за всё то внимание, которое вы оказывали мне с добрым сердцем

и щедрой белорусской душой. Эта дружба найдет ответный отклик, когда вы будете у нас.

Прошу принять мой сердечный привет.

С глубоким уважением

А. КОРОВКИН.

На працягу двух дзён гасціла ў Беларусі дэлегацыя работнікаў народных Саветаў Балгарыі на чале з сакратаром Прэзідэнтам Народнага Сходу Народнай Рэспублікі Балгарыі Мічча Мінкавым. Балгарскія сябры аглядзелі выдатныя мясціны Беларускай сталіцы, наведалі трактарны завод, пабывалі ў калгасе імя Кірава Слуцкага раёна. На здымку: балгарскія гасці на вуліцах Мінска.

УЗНАГАРОДЫ ЗАСЛУЖАНЫМ

Вялікі поспех мела выстаўка-агляд работ наватараў Беларускага саўнаргаса на Выстаўцы дасягненняў народнай гаспадаркі ў Маскве. Наведала яе больш чым 140 тысяч чалавек. Прадстаўнікі 506 прадпрыемстваў краіны заключылі звыш 4300 дагавораў на набыццё тэхнічнай дакументацыі новаўвядзенняў, створаных рукамі людзей творчай думкі нашай рэспублікі. Паводле папярэдніх падлікаў, укараненне ў вытворчасць адабраных работ дасць краіне не менш як 2 мільёны рублёў эканоміі.

За распрацоўку і ўкараненне каштоўных прапаноў наватараў камітэт савета ВДНГ узнагародзіў дыпламамі 12 прадпрыемстваў Саўнаргаса БССР. Дыплом першай ступені атрымаў Мінскі падшыпнікавы завод, наватары якога ажыццявілі 8 новаўвядзенняў, накіраваных на павышэнне даўгавечнасці і надзейнасці падшыпнікаў. Гадавы эканамічны эффект ад прагрэсіўных прыстасаванняў, укараненых Мінскім заводам запасных частак, складае больш чым 330 тысяч рублёў. Гэтакім прадпрыем-

ству таксама выданы дыплом першай ступені. Такія ж узнагароды атрымалі Мінскі завод аўтаматычных ліній, віцебскія станкабудаўнічыя імя Камінтэрна і імя Кірава.

Дыпламамі другой ступені адзначаны «Гомсельмаш», Гродзенскі завод бытавых прыбораў, Мінскі аўтазавод, віцебскія радыётэатры і электравымяральных прыбораў. Толькі дзве навінкі, укараненыя на Гомельскім станкабудаўнічым заводзе імя Кірава, адзначаны камітэтам савета ВДНГ. Затое іх гадавы эканамічны эффект — паўмільёна рублёў. Дыплом другой ступені — заслужаная ўзнагарода калектыву гэтага прадпрыемства.

Віцебскі завод гадзіннікавых дэталей атрымаў дыплом трэцяй ступені. У творчых пошуках наватараў тут нарадзіліся і атрымалі пучэўку ў жыццё некалькі прыстасаванняў і аўтаматаў.

166 аўтараў найбольш каштоўных прыстасаванняў узнагароджаны медалямі ВДНГ.

А. ЗАЯЦ.

ДЫПЛОМЫ ВДНГ

Камітэт савета ВДНГ узнагародзіў Беларускаю ССР дыпламамі другой ступені за поспехі, дасягнутыя ў 1963 годзе ў вытворчасці льну-даўгунцу. Дыпламаў другой ступені за развіццё льнаводства ўдаскоены Віцебская і Гродзенская вобласці.

НЕМАНСКІЯ ШКЛОВАРЫ — РАДЗІМЕ

Святу Кастрычніка — дастойную сустрэчу! — Пад такім дэвізам працуюць у гэтыя дні рабочыя, інжынеры і тэхнікі шклозавода «Неман». Яны выдалі звыш задання на 386 тысяч рублёў рознай прадукцыі.

ПАД СЦЯГАМ СВАБОДЫ

ЛУСАКА. На карце Афрыкі з'явілася новая назва — Замбія. Абвешчана незалежнай была брытанская калонія Паўночная Радэзія, названая так на імя англійскага прамыслоўца-каланізатара Сесіля Родса.

Гаспадаром краіны ў апошнія гады была «Брыціш Саўт Афрыка кампані», заснаваная Родсам. Англійскія капіталісты нажывалі казачныя прыбыткі на эксплуатацыі багацейшых месцанараджэнняў медзі і поліметалічных руд Паўночнай Радэзіі.

Народ Замбіі вёў актыўную барацьбу супраць каланізатараў за свабоду і незалежнасць. Гэта барацьба закончылася перамогай — на афрыканскім кантыненте нарадзілася яшчэ адна суверэнная дзяржава.

ЯШЧЭ АДНО СУДНА

ХЕЛЬСІНКІ. На верфі «Крэйтон Вулкан» у Турку спушчана на ваду яшчэ адно грузавое судна «Чырвоная сяла» водазмяшчальнасцю 12 тысяч тон, якое будзе для Савецкага Саюза.

ГАНДЛЮ РАЗВІВАЦА

АФІНЫ. Зроблен важны крок наперад у развіцці савецка-грэчаскіх гандлёвых адносін: адбылося падпісанне дагавора аб аб'ёмнага гандлёвага

пагаднення паміж Савецкім Саюзам і Грэцыяй. У адрозненне ад мінулых гэта пагадненне заключана на больш доўгі, пяцігадовы перыяд, аб'ём таваразвароту павялічыцца на 50 працэнтаў.

ГІЗЕНГА У НЕБЯСПЕЦІ

БРАЗАВІЛЬ. Антуан Гізенга — прадаўжальнік справы Патрыса Лумумбы — арыштаваны кангалезскімі ўладамі і кінуты ў падземную турму горада Жадавіль. Аб гэтым паведамляецца ў камюніке Нацыянальнага савета вызвалення Конга. Як адзначаецца ў камюніке, кангалезскія ўлады рыхтуюць А. Гізенгу той жа лёс, які напаткаў Патрыса Лумумбу, знішчанага з дапамогай наймітаў каланіялізму.

ВЫЗВАЛЯЮЦЬ ЗАБОЙЦАУ

БОН. Суд у Ганаверы спыніў судовы разбор па справе Рыхарда Нічке — былога начальніка гестапа ў часова акупіраваным нацыстамі польскім горадзе Влодава. Повадам для такога рашэння з'явілася заключэнне ўрачоў аб тым, што злачынца «на доўгі час не ў стане даваць паказанні». Нічке, як відаць з абвінавачвання заключэння, у Влодава ўдзельнічаў у знішчэнні звыш 7500 чалавек і шмат забойстваў зрабіў уласнаручна.

Выканалі гадавое абавязацельства па выпуску звышпланавай прадукцыі работнікі прамысловасці Мінска. У пяць разоў перавыканана ўзятае імя на год абавязацельства па выпуску звышпланавых трактараў, утвая — па вырабу аўтамабіляў.

На Нова-Полацкім нафтаперапрацоўчым заводзе ўступіў у строй чарговы комплекс збудаванняў — платформінг.

720 тысяч тон паліва пры плане 630 тысяч здабыў за сезон калектыв лідскага торфапрадпрыемства «40 год БССР».

Мантаж тэхналагічнага абсталявання ткацкага цэха пачаўся ў новым вытворчым корпусе Брэскага дыянавага камбіната. Мантажнікам трэба будзе сабраць 55 двухпалатных жаккардавых станкоў, вырабленых машынабудаўнікамі Германскай Дэмакратычнай Рэспублікі. З уводам у дзеянне новых вытворчых плошчаў выпуск дыянавых вырабаў на камбінаце дасягне 1 мільёна квадратных метраў у год, удвая больш, чым зараз.

1 мільён 457 тысяч тон грузаў перавезлі ўжо ў гэтым годзе звыш плана аўтамабілісты Беларусі.

Закончана будаўніцтва буйнейшага ў краіне высокааўтаматызаванага блямінга «1300» на Крыварожскім металургічным заводзе імя Леніна.

Чарговы марскі лесавоз водазмяшчальнасцю ў пяць тысяч тон датэрмінова пабудавалі ленінградскія суднабудаўнікі.

Фрэзерны канавакапальнік «Д-583» — так называецца першы ўзор землярынай машыны, выпрабаванні якой пачаліся на Мазырскім заводзе меліярацыйных машын. Новы самаходны аграгат прызначаны для пракладкі асушальных каналаў глыбінёй да двух метраў і шырынёй па дну да 400 міліметраў і замяніць працу соцень землякопаў.

Галантарэйны павінол пачаў выпускаць Пінскі завод штучных скур. І яшчэ адна навінка з'явілася на прадпрыемстве: сябры з ГДР прыслалі на завод аграгат «Дорнбуш». Гэта вельмі дакладная і складаная машына, яна прызначана для ціснення павінолу.

У Мінску адкрыўся фірменны магазін абутковага вытворчага аб'яднання «Прамень». У ім можна купіць мадэльныя жаночыя, мужчынскія і дзіцячы абутак. Да паслуг пакупнікоў спецыяліст-абутнік, які дае парады, як насіць і абыходзіцца з абуткам.

НА ЗДЫМКУ: у адзеле дзіцячага абутку. Фота І. Змітровіча.

У эксперыментальным цэху Беларускага аўтазавода — адзінага ў Савецкім Саюзе прадпрыемства звышмагутных машын — закончана зборка доследнага ўзору дызель-тралейвозу. У свой металічны кузаў ён можа браць 65 тон грузаў.

Першая савецкая тунцалоўная флатылія «Ленінскі прамень» пачала промысел у Індыйскім акіяне. Яна пабудавана ў Японіі па заказе Савецкага Саюза.

Вытворчасць яблычнага соку, журавін ва ўласным соку, кампоту, брусніц у цукры наладзіў Полацкі кансервавы завод. Прадпрыемства да канца года дасць спажыўцам 120 тон прадукцыі — у пятараза больш, чым намячалася планам.

Новы самазвал «ГАЗ-53Б» выпушчаны на Горкаўскім аўтазаводзе. Ён развівае хуткасць да 80 кіламетраў у гадзіну.

Па прыпяцкай воднай магістралі ідуць баржы з народнагаспадарчым грузам. Рэгулярна курсіруюць пасажырскія целлаходы. Мазырскія тэхнічны ўчастак дарогі Верхне-Дняпроўскага басейна нясе службу па забеспячэнню бесперапыннага суднаходства на Прыпяці. У гэтай службе важную ролю адыгрывае расчыстка і паглыбленне дна. Землярыйную работу на рацэ вядуць пяць землекопавых і адзін экскаватарны снарад.

НА ЗДЫМКАХ:

Старшы лябёдчык Пётр Курловіч ля пульта кіравання земснарада.

Земснарад на распрацоўцы дна Прыпяці.

ДЛЯ ТЕХ, КТО НЕ ЧИТАЕТ ПО-БЕЛОРУССКИ

А ты стал человеком без Родины... Не о чем тебе петь. Тоскливые твои песни, серый туман на твоей душе, на совести твоей».

«14 ДНЕЙ В СОВЕТСКОМ СОЮЗЕ» (стр. 7). В СССР побывал с визитом лорд Рой Томсон. Крупнейший английский издатель, владелец ряда английских и канадских газет и телевизионных кампаний ответил на вопросы корреспондента «Москву Ньюс». В частности, Томсон сказал: «Поездка была интересной и поучительной. На меня произвело впечатление развитие вашей страны. Это очень заметно, даже если сравнить с тем, что я видел 18 месяцев тому назад».

Статья печатается на английском языке.

«МЫ ПРЬЕДЗЕМ СЮДЫ ЗНОУ» (стр. 7)—говорит Анна Семеновна Полукарова, посетившая недавно Советский Союз вместе с мужем Гастоном Вюлартом и сыном Жильбертом. Анна Семеновна — активистка Союза советских граждан в Бельгии. Уже 10 лет учит она детей наших соотечественников русскому языку, а в прошлом году приезжала вместе с группой своих учеников в пионерский лагерь в Крыжовку. В этом году семья Полукаровых побывала у ее родных на Луганщине, в Минске и Москве. Незабываемые впечатления оставила эта поездка.

Как всегда, в газете печатаются письма земляков, освещаются важнейшие события в стране.

от визита в Советский Союз. СССР переживает пору бурного жилищного строительства, отмечает Нариту, причем квартирная плата поразительно низкая, в три-пять раз меньше, чем в Японии. Райские условия созданы для детей: всё Черноморское побережье застроено пионерскими лагерями, в которых отдыхают ребята из самых далеких уголков страны. Советские люди очень дружелюбно встречали японскую делегацию. Они глубоко понимают трагедию Хиросимы и Нагасаки и хотят, чтобы она не повторилась никогда.

Недавно общественность республики отмечала 50-летний юбилей белорусского писателя Антона Белевича. Откликнулся на это событие из мюнхенской подворотни и «экзотический» поэт Рыгор Казак. Ответ Белевича Казак печатается под заголовком «ЧАЛАВЕК БЕЗ РАДЗІМЫ—САЛАВЕЙ БЕЗ ПЕСНІ» (стр. 7). «Мы когда-то читали свои стихи один другому,— пишет Белевич,— мечтали о нашем будущем. Так вот, я остался верен своим мечтам, а ты...

«НАМ СІЛЫ ПАРТЫЯ ДАЕ» — так называется передовая статья, посвященная достижениям советского народа, который встречает 47-ю годовщину Октября. Своими успехами советский народ обязан Коммунистической партии—авангарду нашего общества, который направляет творческую активность масс к единой великой цели — построению коммунизма.

В статье «3 МАРКАЙ БЕЛАРУСКАГА САЎНАРГАСА» (стр. 3) заместитель председателя Белорусского совнархоза О. А. Ктаторов рассказывает читателям о достижениях белорусской промышленности. Наша республика производит сейчас 20 процентов всех автоматических линий, больше 10 процентов металлорежущих станков. Почти каждый пятый подшипник, шестой трактор, мотоцикл и фотоаппарат, выпущенный в нашей стране, носит марку Белорусского совнархоза. По объему промышленной продукции Белоруссия входит в число 20 крупнейших промышленных стран мира.

Одним из крупных промышленных центров республики стала за годы Советской власти Лида. Вместе со всеми лидчанами на ее предприятиях трудятся десятки семей, вернувшихся в родные места с чужбины. О том, как сложилась их жизнь в Лиде, рассказывает репортаж «ЯНЫ ВЯРНУЛІСЯ У ПРЫНІМАНСКИ КРАЙ» (стр. 4—5). «Свободно дышится, спокойно работает на родной земле; уверенность в завтрашнем дне, интересную работу, хороших друзей, сердечную заботу и внимание, возможность учиться и учить наших детей— всё это мы нашли в Советском Союзе». Так сказали нашим корреспондентам и преподаватель музыкальной студии А. Вишневецкий, и заведующий оптическим магазином Д. Потоцкий, и пенсионер В. Ничипор, и рабочий А. Пупкевич, и многие другие резмигранты.

«СССР — КРАІНА-ГІГАНТ» (стр. 7)—так ответил руководитель делегации Социалистической партии Японии Т. Нариту на вопрос о его впечатлениях

3 МАРКАЙ БЕЛАРУСКАГА САЎНАРГАСА

А. КТАРАУ,

намеснік старшыні

Беларускага саўнаргаса

Нядаўна было апублікавана паведамленне Цэнтральнага статыстычнага ўпраўлення пры Савеце Міністраў БССР, у якім адзначалася, што прадпрыемствы Савета народнай гаспадаркі Беларускай ССР план дзевяці месяцаў па выпуску валавой прадукцыі выканалі на 103,8 працэнта. Валавая прадукцыя асобных галін прамысловасці за дзевяць месяцаў 1964 года ў параўнанні з адпаведным перыядам 1963 года павялічылася: хімічнай — на 24 працэнта, машынабудавання і металапрацоўкі — на 16 працэнтаў, паліўнай і энергетычнай — на 23 працэнта, прамысловасці будаўнічых матэрыялаў — на 16 працэнтаў, лясной, дрэвапрацоўчай і папяровай — на 7 працэнтаў, лёгкай — на 2 працэнта, харчовай прамысловасці — на 11 працэнтаў.

За дзевяць месяцаў 1964 года ў параўнанні з адпаведным перыядам мінулага года выпушчана больш: мінеральных угнаенняў — на 457 тысяч тон, аўтамабіляў — на 819 штук, трактараў — на 3,4 тысячы штук, электрарухавікоў — на 46 тысяч кілават, камбайнаў сіласаўборачных — на 585 штук, цэменту — на 245,7 тысячы тон. Прамысловымі прадпрыемствамі рэспублікі ў студзені—верасні 1964 года ўкаранілі 115 аўтаматых, паўаўтаматых і механізаваных паточных і канвейрных ліній. На прадпрыемствах Упраўлення станкабудавання і агульнага машынабудавання Саўнаргаса БССР асвоены новыя, больш прадукцыйныя тыпы станкоў і аўтаматых ліній.

Лічбы, прыведзеныя ў паведамленні, сведчаць аб бурным росце прамысловасці Бела-

рускай рэспублікі. Азірнемся на 1963 год, адзін з плённых гадоў сямігодкі. На захадзе і ўсходзе, поўначы і поўдні Беларусі ўступілі ў строй новыя заводы, камбінаты, фабрыкі, цэхі. Гэта — Баранавіцкі баваўняны, Гродзенскі азотнаўкавы, Салгорскі калійны камбінат, Жабінкаўскі цукровы, Полацкі нафтаперапрацоўчы, Маладзечанскі камбінат штучнай футры, Пінскі завод кармавога біяміцыну, Лідскі мясакамбінат і многія іншыя прамысловыя прадпрыемствы.

Зараз прадукцыя прадпрыемстваў Беларускага саўнаргаса займае значнае месца ў агульнасаюзным прамысловым балансе краіны.

Наша рэспубліка вырабляе 20 працэнтаў усіх аўтаматых ліній, больш 10 працэнтаў металарэжучых станкоў. Амаль кожны пяты падшыпнік, кожны шосты трактар, матацыкл і фотаапарат, выпушчаны ў нашай краіне, носіць марку Беларускага СНГ. Звыш 12 працэнтаў клеенай фанеры і лянных тканін, 13 працэнтаў піяніна, 5,4 працэнта грузавых аўтамабіляў па колькасці і прыкладна ў тры разы больш па магутнасці, каля 7 працэнтаў тэлевізараў і радыёпрыёмнікаў — такой з'яўляецца доля нашай рэспублікі ў агульнасаюзным балансе.

Беларусь займае віднае месца і ў сусветнай прамысловай вытворчасці. Па абсалютнаму аб'ёму прамысловай вытворчасці БССР уваходзіць у лік дваццаці буйнейшых прамыслова развітых краін свету. Сярод васьмі еўрапейскіх краін з прыкладна такой жа, як і ў нас, колькасцю насельніцтва, куды ўваходзяць Аў-

стрыя, Бельгія, Грэцыя, Партугалія, Швецыя, Балгарыя і Венгрыя, Беларусь займае чацвёртае месца як па абсалютнаму аб'ёму прамысловай прадукцыі, так і па памеру яе вытворчасці на душу насельніцтва.

Найбольш важнай галіной прамысловасці, якая атрымлівае ўсе большае развіццё, становіцца хімія. Беларусь будзе рэспублікай вялікай хіміі. Буйная хімічная прамысловасць ствараецца на базе велізарных пакладаў калійных солей Старобінскага месцанараджэння, прыроднага газу, які ідзе з Украіны, нафты з усходніх раёнаў краіны. Збудаванне ў рэспубліцы буйных хімічных прадпрыемстваў дасць магчымасць стварыць на захадзе Савецкага Саюза новую буйную базу па вытворчасці мінеральных угнаенняў.

Па падліках эканамістаў, за лік выкарыстання ўгнаенняў, якія будуць вырабляцца ў Беларусі, можна будзе атрымаць штогод 1,4 мільярда дадатковай сельскагаспадарчай прадукцыі. Рэзка скараціцца выдаткі на перавозку ўгнаенняў.

Толькі калійных угнаенняў у Беларусі к 1966 году будзе вырабляцца звыш 31 працэнта ад агульнай вытворчасці ў Савецкім Саюзе. Шчырае дзякуй скажуць беларускім хімікам хлебарабы многіх рэспублік Савецкага Саюза.

У бліжэйшыя некалькі год мяркуецца павоіць тэмпы развіцця такіх галін прамысловасці, як чорная металургія, машынабудаванне, дрэвапрацоўчая і лёгкая галіны прамысловасці.

Спадзяёмся, што гэтыя планы будуць паспяхова выкананы.

Вачыма гасцей

Н. АБРАМЕНКАВА (ГАЛАНДЫЯ):

Калі я ступіла на родную зямлю, не магла стрымацца ад слёз радасці. Гэта быў вельмі ішчаслівы дзень у маім жыцці. Больш дваццаці год не бачыла я сваёй Беларусі, хоць і нямаю чула аб яе вялікіх поспехах. І гэта сапраўды так: мае савецкія землякі жыюць непараўнальна лепш, чым раней. Мне вельмі спадабаўся Мінск і ветлівыя мінчане. Я ганарылася і ганаруся сваёй краінай.

В. КОЗІК (ЗША):

Толькі праз 50 год жыцця ў ЗША мы змаглі прыехаць у госці да сваіх родных у Брэсцкую вобласць, у вёску Жы-

цін. Я магу толькі радавацца за новы лёс маіх аднавяскоўцаў. Жывуць яны добра. Усюды ў Беларусі я назіраў вялікі прагрэс у будаўніцтве, культуры, адукацыі. Мае землякі прасілі перадаць амерыканскаму народу, што савецкія людзі хочуць міру і дружбы з усімі народамі. Я раскажу сваім сябрам аб гэтым. Простыя людзі Амерыкі таксама жадаюць міру.

С. АБРАМОВІЧ (ЗША):

28 год марыла я аб сустрэчы з любай сэрцу палескай вёскай Гутава, дзе нарадзілася і правяла сваё дзяцінства. І вось гэта сустрэча адбылася. Цяпер я жыю ў акружэнні сваіх блізкіх родзічаў, якія

працуюць ў калгасе «Сцяг Леніна» Драгічынскага раёна.

У мяне тут часта пытаюць: «Як вам падабаецца наша жыццё?» І я шчыра адказваю, што ўбачыла ў СССР сапраўднае чалавечае ішчасце. Да каго б ні прыйшла я ў госці, у кожным доме дастатак. Паспехі Савецкай улады відавочны. І што характэрна: усе спакойны за свой заўтрашні дзень.

Я здзівілася, калі, прыехаўшы ў Брэст, убачыла, што людзі ходзяць па горадзе і ноччу. Падкрэсліваю гэта таму, што ў нас, у Чыкага, хадзіць па вуліцах ноччу небяспечна. Чаму? Таму, што могуць аграбіць, а то і забіць.

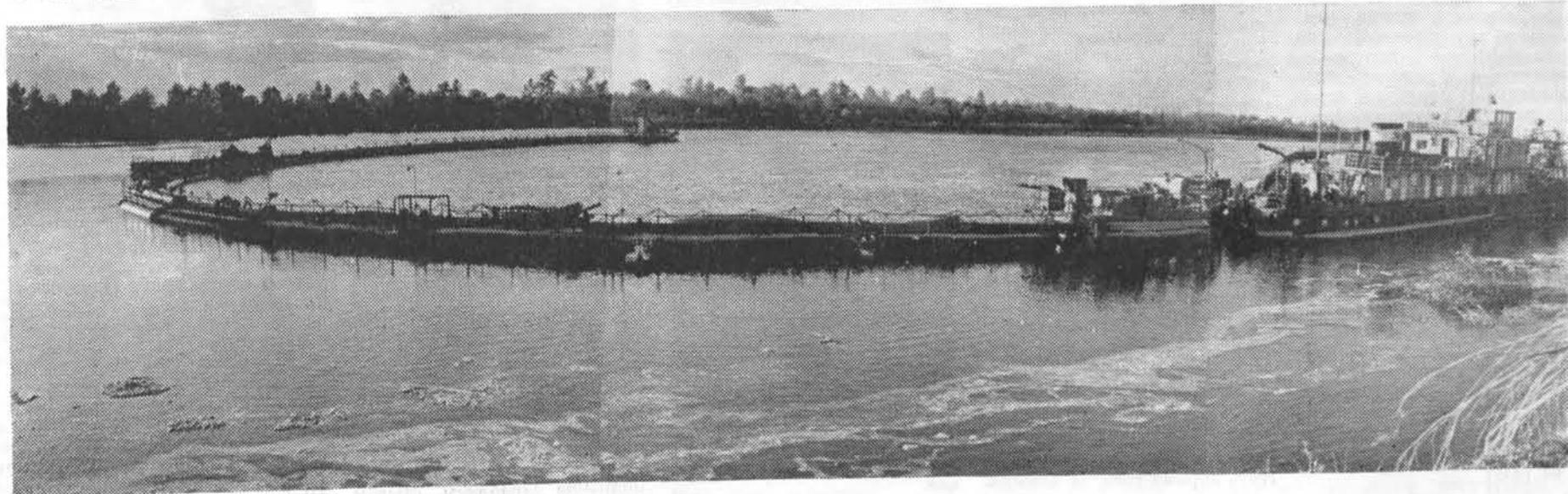
Вельмі спадабалася мне ў СССР і кло-

паты аб хворых. Я доўгі час працавала ў ЗША памочніцай медыцынскай сястры і добра ведаю цэны на медыкаменты. Я вельмі здзівілася, убачыўшы, што лякарства, якое каштуе ў Амерыцы 10 долараў, у савецкай аптэцы можна купіць за 20 капеек. Гэта вельмі дзіўна!

Адным словам, мне спадабалася тут усё!

М. БРУЦКАЯ (БЕЛЬГІЯ):

Два месяцы я гасціла ў родных на Украіне і Беларусі. І ўсюды адчувала сардэчную цеплыню і клопаты савецкіх людзей. Мне спадабалася жыццё савецкага народа, абавязкова разам з мужам зной прыеду ў Савецкі Саюз.

НАЛІБОКА, НАЛІБОКА...

Налібокi — назва вялікай пушчы. Гэта лясны край, поўны некранутай прыгажосці і экзатыкі. Беларускі паэт Кастусь Кірзенка прысвяціў яму адзін са сваіх вершаў:

Налібока, Налібока...
Мімаволі шырыш вока:
Цёмна ў засені прыгонай,
Церпкім водарам настоенай,
Ані раз як бы не ходжана
З той пары, калі народжана.

Як бы... Але ў Налібоцкай пушчы, па якой праклалі сцежкі ласі і знайшлі прытулак дзікі, жывуць і працуюць цудоўныя людзі. Яны апрацоўваюць зямлю, здабываюць драўніну. На працягу многіх стагоддзяў жыхары Налібоцкай пушчы лічыліся людзьмі майстравымі — яны ўмелі плаціць метал з балотных руд, майстраваць бочкі. А лепшых ганчароў як тут — не знайсці. Майстэрства налібоцкіх умельцаў дайшло і да нашых дзён. Расказ аб адным з іх можна пачаць, звярнуўшыся яшчэ да 1916 года...

У невялікае беларускае мястэчка Івянец, што раскінулася на самым краі Налібоцкай пушчы, па заданню партыі прыехаў для падпольнай работы ў войсках Заходняга фронту Міхаіл Васільевіч Фрунзе. Прайшоў па ціхіх вуліцах мястэчка, і спадабаўся яму ціплы драўляны домік па Койданаўскай вуліцы. Вылучаўся сярод іншых ён прыгожай літвой акон, акяніцамі. Міфічныя драўляныя фігуры падпіралі па кутах дах дома, упрыгожвалі шулы варот.

Гаспадаром дома быў мясцовы муляр Фларыян Пупко, а ўсе драўляныя ўпрыгожванні — справа рук яго сына Апалінарыя. Некалькі месяцаў пражыў Міхаіл Васільевіч ва ўтульным доміку Пупко. Не аднойчы ён вёў доўгія гутаркі з маладым умельцам, раіў удасканальваць майстэрства.

І сёння стаіць у Івянцы на Камсамольскай вуліцы (былой Койданаўскай) той самы драўляны домік. На ім мемарыяль-

ная дошка — «Тут жыў і працаваў выдатны савецкі палкаводзец Фрунзе».

Гаспадару дома Апалінарыю Фларыянавічу Пупко пераваліла ўжо за 70, стары настаўнік даўно на пенсіі, але сваёй любімай справы — разьбы па дрэву не пакідае. Займаецца ён яшчэ жывапісам, лепкай.

Наведвальнік, уважшоўшы ў дом, міжволі спыніцца, здзіўлены ўбачаным: усе сцены, столь, печ пакрыты каляровым фрэскавым роспісам. Ля дзвярэй у суседні пакой стаяць паўтарамятровыя фігуры глыбятараў, якія выразаны з дрэва. А маленькімі драўлянымі фігуркамі запоўнена мноства этажэрак. Удала выкананы разныя партрэты М. В. Фрунзе, Ф. Э. Дзержынскага, А. Міцкевіча, В. Дуніна-Марцінкевіча, кампазіцыі «Арлёнак», «Далюў вайну», фігуркі «Несцерка», «Калгасніца».

А. Пупко — удзельнік амаль усіх выставак народнай творчасці. Ён узнагароджан многімі граматамі Міністэрства культуры БССР і Дамой народнай творчасці.

А на другім канцы пасёлка з'явілася цяпер аб'ядноўвае умельцаў — ганчароў гэтага ляснога краю. Называецца яно фабрыкай мастацкай керамікі.

У лепшых ювелірных, пасудных магазінах, аддзелах універмагаў, дзе прадаюцца сувеніры і падарункі, побач з крыштальнымі вазамі можна ўбачыць вырабы івянецкіх ганчароў — дэкаратыўныя вазачкі, кветачніцы, статуэткі, лікёрныя прыборы, цацкі і нават кара-

лі — і ўсё са звычайнай гліны, умела апрацаванай і расфарбаванай. 3,5 тысячы штук керамічных вырабаў у месяц дае фабрыка. Больш як па сорок гадоў працуюць ля ганчарнага круга Віктар Кулікоўскі, Франц Целішэўскі, Раймунд Судакевіч.

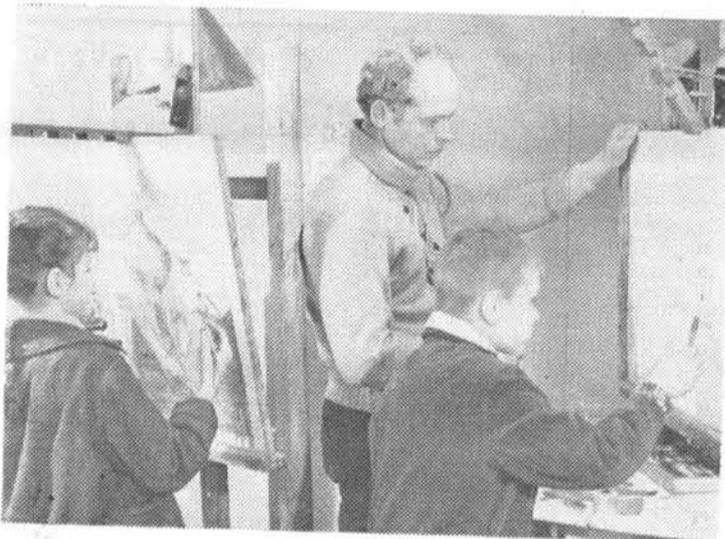
А гэтымі днямі на прадпрыемстве адкрыўся новы цэх ручнога мастацкага ткацтва. Цэх новы, а абсталяванне ў ім — кросны, якія цяпер можна ўбачыць, бадай, толькі ў музэях. Не, гэта не папрок адміністрацыі за ігнараванне новай тэхнікі — звычайныя сляянскія кросны спатрэбіліся для таго, каб узнавіць старое нацыянальнае майстэрства ткачых, выпускаць самацкія вырабы, якія б поўнацю захавалі самабытны каларыт.

Выдатныя умельцы жывуць у беларускім лясным краі.
М. ВЕРАС.

Каля дзвюхсот дзяўчынак і хлопчыкаў займаюцца ў Мінскай рэспубліканскай школе юных талентаў. Тут для рэбят створаны ўсе ўмовы — добра абсталяваныя вучэбныя класы, спальні, сталовая. Вывучаючы агульнаадукацыйныя прадметы, дзеці вучацца іграць на фартэп'яна, скрыпцы, віяланчэлі. Юныя мастакі малююць алоўкам, акварэллю і маслам. Пасля заканчэння дзесяці класаў асабліва таленавітыя рэбят пойдуць займацца ў мастацкія інстытуты, кансерваторыі краіны і змогуць выкладаць у сярэдніх школах музыку, малюванне і спеў.

НА ЗДЫМКУ: 1. На ўроку малевання. Выкладчык Алег Іосіфавіч Казак разглядае малюнак вучня 5-га класа Сашы Брэк.

Фота Ул. Лупейні.

НА КАЛМЫЦКАЙ МОВЕ

Выйшаў з друку чарговы нумар калмыцкага літаратурна-мастацкага альманаха «Святло ў стэпе», прысвечанага творчасці беларускіх пісьмнікаў. У альманаху апублікаваны на калмыцкай мове вершы 11 беларускіх паэтаў.

Побач з буйнейшымі прадстаўнікамі нацыянальнай культуры Петрусём Броўкам, Максімам Танкам, Аркадзем Куляшовым на старонках альманаха прадстаўлены творы маладых: Кацярыны Васільковай, Марыі Шаўчонак, Васіля Лук'ячыкава, Алеся Рабцава, Васіля Карпічэнка.

Калмыкі праўляюць вялікую цікавасць да

літаратуры беларускага народа. Толькі за апошні час тут перакладзены і выданы зборнікі вершаў Якуба Коласа і Янкі Купалы.

Чытачы мелі магчымасць пазнаёміцца на роднай мове з праявімі твораў беларусаў: раманамі Міколы Ткачова «Згуртаванасць», Міхася Лынькова «Векапомныя дні», апавесці Васіля Быкава «Трэцяя ракета».

З вялікім поспехам некалькі сезонаў запар у Калмыкім дзяржаўным тэатры ідзе п'еса таленавітага драматурга Андрэя Макаёнка «Лявоніха на арбіце».

◆ Кожны год у выдавецтвах Балгарскай Народнай Рэспублікі выходзяць кнігі беларускіх аўтараў. Сёлетні год асабліва ураджайны: ужо выйшлі з друку томкі вершаў Максіма Танка (пераклады Н. Вылчова і І. Давыдава), апавесці В. Быкава «Трэцяя ракета» (пераклад Д. Жэнавай), зборнік беларускіх народных казак «Цудоўная дудка» (пераклад Г. Вылчова і Д. Мінчавай), п'есы А. Макаёнка «Лявоніха на арбіце» і А. Маўзона «Налі ты чалавек» (у адным зборніку, пераклады Л. Паспалеева і Ю. Папова).

◆ Да канца года ў Сафіі будзе выданы таксама зборнік сучасных беларускіх апавяданняў і томкі выбранай лірыкі Пімена Панчанкі.

◆ Будаўнікі сталіцы зрабілі юнакам і дзівчатам Мінска цудоўны падарунак — закончылі пам'яшканне новай бібліятэкі, якая атрымала назву «Юнацтва». Бібліятэка заняла першы паверх новага жыллага будынка на праспекце імя Леніна.

◆ У Мінскім палацы культуры прафсаюзаў адбыўся ўрачысты вечар, прысвечаны 150-годдзю з дня нараджэння М. Ю. Лермантава. Вялікую залу запоўнілі рабочыя, служачыя, пісьменнікі, артысты.

◆ Вечар адкрыў паэт А. Вялюгін. Доклад аб творчасці выдатнага сына Расіі зрабіў С. Грахоўскі. Затым з чытаннем перакладаў вершаў М. Ю. Лермантава і сваімі твораў выступілі П. Пестран, А. Зарыцкі, М. Аўрамчык. Удзельнікі калектываў мастацкай самадзейнасці палача чыталі вершы паэта, выконвалі рамансы і песні, напісаныя на творы М. Ю. Лермантава.

◆ Днямі адбыўся сход секцыі дзіцячай літаратуры Саюза пісьмнікаў БССР сумесна з беларускім Таварыствам Дружбы і культурных сувязей з зарубежнымі краінамі. Пісьменнікі П. Кавалёў, Я. Семязон, А. Пальчэўскі, В. Вітна расказалі аб рабоце Міжнароднай канферэнцыі па дзіцячай літаратуры ў Празе, удзельнікамі якой яны з'яўляліся.

◆ Мінскі абласны бібліятэчны календар накіраваў у сельскія бібліятэкі Лагойскага раёна вялікую партыю мастацкай літаратуры. Сярод іх творы беларускіх пісьмнікаў «Нямігі крывавыя берагі» Ул. Карпава, «Вачыма часу» М. Лужаніна, «Эцюды аб прозе» Ф. Куляшова. Накіраваны таксама творы Я. Коласа, Я. Купалы, П. Броўкі ў сельскія бібліятэкі Дзяржынскага, Нясвіжскага, Чэрвеньскага і іншых раёнаў вобласці. Творы беларускіх пісьмнікаў марыстаюцца вялікім попытам на вёсцы. За настрычнік у вобласць накіравана больш пяці тысяч экзэмпляраў кніг.

• ПІШУЦЬ ЗЕМЛЯКІ • ПІШУЦЬ ЗЕМЛЯКІ • ПІШУЦЬ ЗЕМЛЯКІ •

НЕЗАБЫЎНАЕ ЛЕТА

Пишу вам маленькое письмо, в котором хочу горячо поблагодарить за моего сына Даниэля. Он в этом году провел отличный отпуск в СССР, в пионерском лагере «Крыжовка».

Теперь в нашем доме всегда много молодежи. Юноши, которые учатся в Даниэлем в одной школе, приходят к нам, чтобы посмотреть фотографии, значки и всё остальное, что он привез из Советского Союза. Все очень завидует тому, что он побывал в такой могучей стране и видел там много интересного. Даже директор школы и учителя расспрашивают его о СССР. В школе они как раз сейчас изучают эту страну по географии.

Для меня тоже огромная радость, что сын видел мою родину, которую я вынуждена была покинуть в 1941 году 17-летней девочкой.

Еще раз большое спасибо Советскому правительству и всем тем, кто помнит о нас и не забывает о наших детях.
М. БАРАНОВСКАЯ.

Дорогие друзья! В этом году я имела счастье совершить чу-

десное путешествие на родину моей мамы. Первый раз в жизни я так хорошо провела каникулы, потому что здесь, во Франции, такой отдых стоит очень дорого. А нас у мамы пятеро братьев и сестер.

Я видел в СССР много интересного, что очень пригодит-

Даниэль Эрэт.

ся мне на уроках географии в школе. Особенно понравилась мне поездка в колхоз. Нам показали разнообразные сельскохозяйственные машины, которые все более совершенствуются. Я никогда не видел таких у себя во Франции. Город Минск меня поразил. Я никак не ожидал, что столица Белоруссии, совершенно разрушенная во время последней войны, будет выглядеть такой прекрасной и молодой. Прогулки по Минску навсегда останутся для меня одним из лучших воспоминаний.

Я очень счастлив, что среди пионеров лагеря нашел новых друзей. Мы хорошо проводили время: вместе играли, занимались спортом.

В этом маленьком письме я не могу рассказать обо всем, что я видел и делал, но я хотел обязательно написать, чтобы поблагодарить вас. Я был бы счастлив, если бы вы напечатали мое письмо в вашей газете. Еще раз благодарю за незабываемые каникулы, которые, может быть, уже никогда не повторятся.

Даниэль ЭРЭТ.

Франция.

Приветание и слава всему трудовому народу Советской страны! Советский Союз — страна, где сам трудовой народ без капиталиста, паю, князёв, графов и иных эксплуататоров кире своей страны, идзе сямімільнымі крокамі ў развіцці навукі і тэхнікі. Міралюбівая краіна Саветаў стаіць непахісна, як уцёе, аб які разбіваюцца планы падпальчыкаў вайны. Усе сумленныя людзі з вялікай радасцю сочаць за ростам яе магутнасці.

Дарэмныя былі прадказанні капіталістаў, што трудовы народ не зможа кіраваць дзяржавай. Мы вельмі радуемся апошняму дасягненню савецкіх вучоных. І гэта факт, а не рэклама!

Радасць напаяняе грудзі, што савецкія людзі займаюць першае месца ў свеце ва ўсіх галінах. Гонар і слава нашым вучоным і нашаму вялікаму народу! Слава і хвала вам, савецкія людзі!

ЗША.

Янка СКУРАТОВІЧ.

Сардэчна вінішую Радзіму і ўвесь савецкі народ з новымі поспехамі ў авалоданні космасам. Як прыемна нам, савецкім людзям, тут, на чужыне, бачыць і чуць пра дасягненні любімай Радзімы, якая паспяхова ідзе да камунізма.

Бельгія.

Ефрасіння ІЛЬІНА.

Ад усяго сэрца вінішам савецкіх людзей з паспяховым запускам касмічнага карабля «Усход» і выкананнем яго экіпажам намечаных заданняў. Вялікае дзякуй нашай Радзіме за ўсё, чым яна радуе нас на далёкай чужыне.

Францыя.

В. і С. ЛІХОТЫ.

Я бачыла гераічных савецкіх касманаўтаў у мясцовых газетах і на тэлебачанні. Ганаруся майёй Радзімай і яе героямі.

Галандыя.

Н. А.

LORD THOMSON'S IMPRESSIONS

Lord Roy Thomson, one of Britain's biggest publishers, and the owner of a number of British and Canadian papers and television companies has just spent a fortnight in our country, his second visit to the USSR. His first trip here took place a year-and-a-half ago when he came with a big group of British businessmen and newspapermen for a short visit to Moscow.

This time Lord Thomson went to Tselinograd, Yerevan, Sochi and Yalta.

Before leaving for home Lord Thomson was interviewed by our correspondent:

When you arrived in the USSR you said that you wanted to get a better knowledge of Soviet life. What are your impressions of our country after a fortnight here?

"I am very pleased with my visit. The trip has been interesting and instructive. I was quite impressed with the development of your country which is quite noticeable even compared with what I saw eighteen months ago. The shops have much more new goods available. I see consumer choice available in many lines. The standard of living has risen appreciably.

"I was quite impressed by the building development. I have seen blocks of flats going up in every direction, new schools, new public buildings. Obviously a great period of development is taking place here."

Have you made contact with Soviet people during your trip?

"Yes, I have had many contacts and I was impressed that everyone spoke of his great desire for peace and friendship. I am also confident that the British people have the same feelings."

What do you think should be done to improve understanding between our countries?

"I am very anxious to improve relations between our two countries. That can best be done by having more people come from Britain and meet Soviet people and see things for themselves. Before I came to the Soviet Union I did not have an appreciation of what was going on and what kind of people live here. During my stay I became convinced that the more British people come and meet the Soviet people, the more their ties of friendship will develop."

In conclusion Lord Thomson remarked: "My visit was happy and pleasant. I am going away with friendly feelings towards the Soviet people."

N. GLAGOLEV.

Калі кіраўніка дэлегацыі Сацыялістычнай партыі Японіі Т. Нарыту пыталі: «Якое ваша ўражанне аб Савецкім Саюзе?» — ён упэўнена адказаў: «Ва ўсіх адносінах гэта краіна-гігант».

Багаце адзінства, павелічэнне вытворчасці прадуктаў харчавання і бясплатнае іх размеркаванне, вызваленне насельніцтва ад платы за камунальныя паслугі і перш за ўсё ад кватэрнай платы — усё гэта частка канкрэтнага зместу палітыкі павышэння жыццёвага ўзроўню.

Мы пераканаліся, што шматлікія паведамленні аб жыллёвым будаўніцтве ў СССР, з якімі мы часта знаёміліся раней, цалкам адпавядаюць сапраўднасці. Зараз Савецкі Саюз перажывае пару бурнага жыллёвага будаўніцтва.

У СССР плата за сучасную кватэру выключна нізкая і складае разам з платай за газ і электрычнасць у пераліку на японскія грошы тры тысячы іен. Гэта адпавядае трэцяй — адной пятай кватэрнай платы ў Японіі. Паколькі ў Савецкім Саюзе

плануюцца бясплатнае размеркаванне некаторых прадуктаў харчавання і вызваленне насельніцтва ад платы за камунальныя паслугі, дык можна чакаць, што нават гэта нязначная кватэрная плата ў бліжэйшым будучым стане яшчэ меншай.

І кіраўнікі і народ Савецкага Саюза цвёрда вераць, што іх планы абавязкова будуць пераўтвораны ў жыццё, калі будзе захаваны мір. Іменна ў гэтым прычына іх незвычайнай рашучасці ў справе захавання і ўмацавання міру, прычына таго, што ў гэтай краіне ўсе — ад кіраўнікоў да радавога чалавека — лічаць: «Вайна не патрэбна. Патрэбен толькі мір».

Шмат розных уражанняў павезла з сабой дэлегацыя СПЯ. Але глыбей за ўсё запалі нам у душу трагічныя сляды «кіпцюроў вайны».

Раскажам аб Ленінградзе. У Японіі Ленінград добра вядомы як горад, які больш 900 дзён змагаўся з гітлераўскімі захопнікамі. Аглядаючы Ленінград, мы не маглі знайсці цяпер на

яго вуліцах ніякіх слядоў гэтага жорсткага змагання. Цяпер, праз дваццаць год, Ленінград выключна прыгожы. Гэта мірны горад. Але як толькі мы зрабілі першыя крокі па брацкіх могілках, што знаходзяцца на некаторай адлегласці ад горада, мы ажрава зразумелі, якой трагедыяй для Ленінграда была мінулая вайна.

Часта, калі мы моўчкі ішлі па горадзе, нам задавалі пытанне: «Вы японцы?» І калі мы пацвярджалі гэта, заўсёды чулі словы: «Хірасіма», «Нагасакі». Нам здаецца, што савецкі народ разумее Японію праз трагедыю Хірасімы і Нагасакі. У далейшым на пытанне, японцы мы ці не, мы пачалі адказваць: «Не новай Хірасіме!» І ў гэтым выпадку да нас абавязкова цягнуліся рукі для прывітання.

У Маскве члены дэлегацыі Сацыялістычнай партыі Японіі часта бачылі дзесяткі аўтобусаў, упрыгожаных маленькімі чырвонымі флажкамі, у аkenцах якіх былі бачны радасныя твары дзяцей.

Нам глумачылі, што гэта піянеры, якія ад'язджаюць на летнія канікулы ў лагеры.

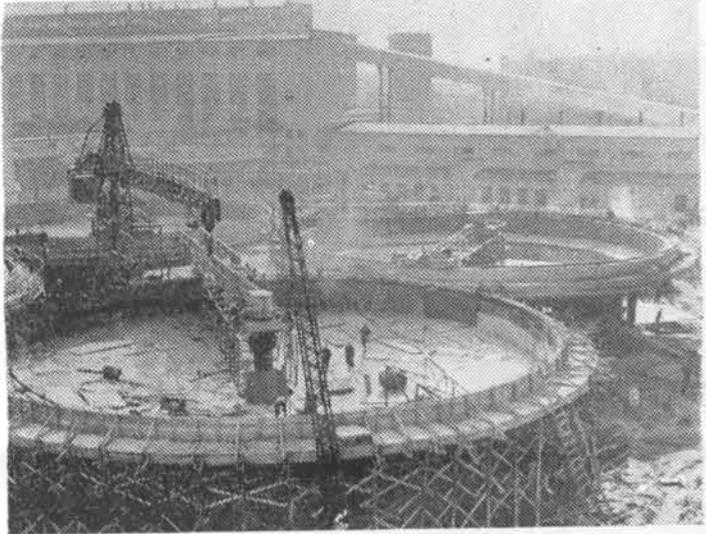
Піянерскі лагер — адно з самых улюбёных рэбятамі месц, дзе яны праводзяць двухмесячныя летнія канікулы, заводзяць сяброў, веселяцца і выхоўваюцца ў духу калектывізму.

Мы наведвалі піянерскі лагер непадалёку ад Сочы, на ўзбярэжжы Чорнага мора. У ім адпачывалі дзеці, прыехаўшыя з далёкага кутка Сібіры — горада Магадана.

У той час як у капіталістычных краінах на курортах адпачываюць толькі тыя, у каго шмат грошай і вольнага часу, а дзеці простых людзей не маюць магчымасці паехаць гарачым летам на бераг мора, каб адпачыць і пакупацца, у сацыялістычных краінах усюды ўдзяляецца велізарная ўвага планавай арганізацыі летняга адпачывання дзяцей. І не будзе перавелічэннем сказаць, што сацыялістычныя краіны — гэта рай для дзяцей.

«СЯКАІ СІМПА».
Торіо.

Беларусь 1964...

Салігорск (злева) і Светлагорск — гэтыя гарады-аднагодкі зусім нядаўна з'явіліся на карце рэспублікі.

ЧАЛАВЕК БЕЗ РАДЗІМЫ — САЛАВЕЙ БЕЗ ПЕСНІ

РАПІЛКА

У майскія дні гэтага года было адзначана маё пяцідзесяцігоддзе. Чытачы, літаратары, газеты і часопісы рэспублікі пажадалі мне поспехаў у працы, шчасця ў жыцці. Даведаўся пра гэта ў Заходняй Германіі і Рыгор Казак. Ён таксама рашыў сказаць сваё слова пра мяне ў артыкуле «Юбілей Антона Бялёвіча».

У гэтым нічога дзіўнага няма. Рыгор Казак ведаў мяне да вайны, прыносіў свае вершы ў газету «Чырвоная змена», дзе тады я працаваў.

Мяне здзівіла іншае: чаму ў невялічкім артыкуле мой былі сябра нагаварыў столькі няпраўды. Вось некаторыя радкі: «Вайны не было, гарматы не грукацелі, але муза замоўкла. На літаратурным Парнасе забуяла пустазелле»... Усё гэта далёка не так. Усім вядома,

што ў той час ва ўсю магутнасць свайго паэтычнага таленту натхнёна тварылі такія праслаўленыя песняры народа, як Янка Купала і Якуб Колас. Ужо тады паказвалі сапраўдныя ўзоры паэтычнага майстэрства Пятрусь Броўка і Аркадзь Куляшоў, Пятро Глебкі і Кандрат Крапіва, Пімен Панчанка і Аляксей Зарыцкі; як жа магло «забуяць пустазелле», калі тады чыстымі, свежымі крыніцамі пацяклі ў беларускую паэзію з глыбін народных галасы маладых паэтаў Анатоля Вялюгіна і Анатоля Астрэйкі, Міхася Калачынскага і Рыгора Няхая, Алеся Бачылы і Міколы Сурначова, Цімоха Крысько і Эдзі Агнацэвіч? Нельга нават пералічыць усіх таленавітых паэтаў, якія тады звонкімі салаўінымі ручайкамі хлынулі ў нашу беларускую савецкую паэзію. Так было? Было!

А хіба ж гэта праўда, калі Рыгор пра мяне піша такое: «Паэт перажыў цяжкія часы, перацярпеў цкаванні й ляянкі крыкуноў...» Навошта ж выдумляць? У сапраўднасці было так: у пачатку маёй літаратурнай працы ў мяне, як і ў некаторых іншых маладых паэтаў, былі недахопы, промахі маладосці. На іх і ўказвалі мне па-таварыску, шчыра мае больш вопытныя ў паэзіі таварышы. Дык хіба ж за гэта мне трэба было крыўдзіцца?

Мы калісьці чыталі свае вершы адзін аднаму, марылі пра нашу будучыню. Дык вось, я застаўся верным сваім марам, а ты... А ты стаў чалавекам без радзімы. А чалавек без радзімы — гэта салавей без песні. Няма аб чым табе спяваць. Сумныя твае песні, сівы туман на тваёй душы, на сумленні тваім.
Антон БЯЛЁВІЧ.

АННА Сямёнаўна Палукарава жыве ў бельгійскім горадзе Гент. Мы пазнаёміліся з ёю ў мінулым годзе ў Крыжоўцы, куды яна прывезла на адпачынак у піянерскі лагер адзінаццаці хлопчыкаў і дзяўчынак з Бельгіі.

Яшчэ дзесяць год назад Анна Сямёнаўна задумала вучыць дзяцей нашых суайчыннікаў рускай мове. «Нічога, што па дзесяць гадзін занята на швейнай фабрыцы. Знайду час. Спраўлюся», — вырашыла яна і ўзялася за справу. Звярнулася да сяброў, знаёмых, якія дапамагалі сабраць неабходны для выкладання матэрыял. А потым набрала вучняў у свой першы клас. Кожны ўрок, які праводзіць Анна Сямёнаўна, нагадвае цікавае падарожжа па Савецкай краіне.

Адкуль чэрпае Палукарава веды? На гэта пытанне яна адказала сама:

— Іх даюць мне сустрэчы з Радзімай. Упершыню пасля дваццацігадовай разлукі Анна Сямёнаўна прыехала да родных на Лу. ганшчыну тры гады назад.

У другі свой прыезд Анна Сямёнаўна пазнаёмілася з Беларуссю, аб якой раней ведала мала. Пражыўшы ў нашай рэспубліцы месяц, яна ўсім сэрцам палюбіла яе. Памятаю, талды яна гаварыла: — Я — дома. Цяжка зразумець чалавеку, які ніколі не разлучаўся з радзімай, што значае слова «дом». І на чужыне ў кожнага з нас ёсць дах над галавой. Але, відаць, ніхто з нас не назаве чужыню домам. Ні дзень, ні гадзіна, ні нават хвіліна не прападаюць ў Палукаравай дарэмна. Ідуць дзеці

ў лес, на прагулку, займаюцца спортам. Анна Сямёнаўна просіць іх растлумачыць па-руску, як называюцца акаляючыя прадметы, дае заданне класіфікаваць іх па афарбаванні аб убачаным. А на

беразе Мінскага мора нярэдка можна было назіраць такую карціну —сядзіць рэбяткі і па чарзе: Ліліан Чарняева-Фершраге, Анік Дудкіна-Дэлігер, Рауль Дэглію-Сарокін і іншыя акуратна выводзяць на пяску рускія словы.

Ліпень 1964-га. Анна Сямёнаўна з мужам Гастонам Вюлартам і шаснаццацігадовым сынам Жыльбертам едуць да родных на Украіну.

Скоры поезд Берлін—Масква імчыцца на ўсход. Трое пасажыраў не адыходзяць ад акон вагона і з нецярплівасцю чака-

юць, калі, нарэшце, поезд вырвецца на родныя савецкія прасторы.

Брэстчына! На вачах Анны Сямёнаўны слёзы. З Брэста яны павінны былі ехаць на

Украіну. Але ці можна абмінуць Мінск!

Горад Мінск у той дзень быў заліты сонцам, упрыгожаны кумачом. Беларуская сталіца святкавала сваё дваццатае мірнае лета з дня вызвалення ад фашысцкай нечысці. Усяго некалькі гадзін прайшлі гасці ў Мінску, але не забылі зайсці ў рэдакцыю «Голасу Радзімы».

— Мінск дарагі майму сэрцу, — гаворыць Анна Сямёнаўна. — З ім звязан у мяне месца шчаслівага жыцця пад родным небам.

Потым была Масква. Красная плошча.

Анна Сямёнаўна, Гастон і Жыльберт далучыліся да бясконцага людскога патоку. Яны ідуць да Леніна, Побач — людзі з розных кантынентаў...

— Адкуль вы? — пытае Анна Сямёнаўна ў маладога чалавека, які ідзе побач.

— Японія. Токію, — адказвае той.

— А вы?

— Я з Гвінеі.

— Гастон, зрабі некалькі здымкаў, няхай гэта застаецца на ўспамін, — просіць Анна Сямёнаўна мужа.

Сем дзён любаваліся нашы гасці прыгажуняй Масквой.

— Што ж ты скажаш, Гастон, аб маёй Радзіме? — звяртаецца яна да мужа.

— Словамі немагчыма перадаць тое, што адчувае маё сэрца, — адказвае Гастон. — Мне хочацца прыехаць сюды яшчэ.

Г. ПАРОМЧЫК.

Спорт

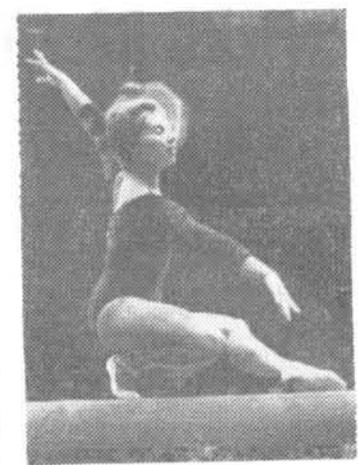
лікам — 3:0. Валейбол упершыню ўключан у алімпійскую праграму гульні, і зборная СССР стала першым чэмпіёнам Алімпіады.

У складанай спартыўнай барацьбе перамог наш «касмійны скакун» ВАЛЕРЫЙ БРУМЕЛЬ — 22-гадовы маскоўскі студэнт. Яго вынік 2 метры 18 сантыметраў — алімпійскі рэкорд.

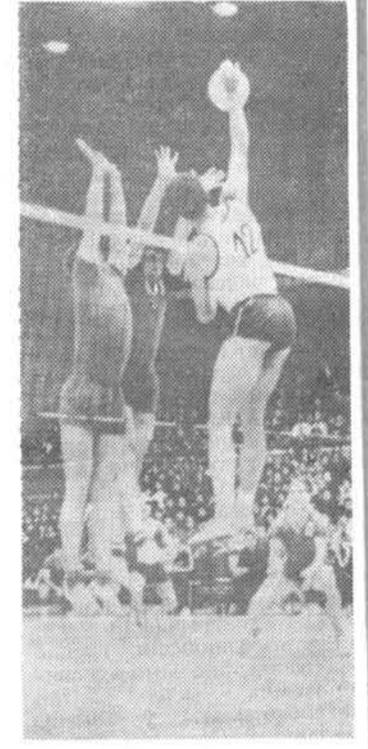
Тры залатыя медалі ў веславанні на байдарках і каноз заваявалі савецкія спартсмены ў перадапошні дзень Алімпіады. Сярод байдарачніц першай была леныградка ЛЮДМІЛА ХВЕДАСЮК. Чатыры хлопцы з розных канцоў краіны — настаўнік з Краснаводска УЛАДЗІМІР МАРОЗАУ, шахцёр з Лісічанска МІКАЛАЙ ЧЫЖЫКАУ і масквічы настаўнік АНАТОЛІЙ ГРЫШЫН і салдат ВЯЧАСЛАУ ІОНАУ — выйгралі спартыўны байдарак-чацёрка, а электратэхнік з Уладзівастока СЦЯПАН АШЧЭПКАУ і педагог з Чаркас АНДРЭЙ ХІМІЧ перамаглі ў спартыўных на каноз-двойцы.

Каманднае першынство выйгралі савецкія фехтавальчыкі-шаблісты. Гэта трэці залаты медаль, заваяваны нашымі «мушкетэрамі» на Такійскіх гульнях.

Сапраўдны багатым можна на-

НА ЗДЫМКАХ: выступае прызёр XVIII Алімпійскіх гульняў Алена Валчэцкая; унізе — момант гульні паміж валебольнымі камандамі СССР і Румыніі.

заць ураджай медалей, сабраных савецкімі баксёрамі. Тры залатыя, чатыры сярэбраныя і два бронзавыя медалі павезлі з Токіо савецкія баксёры. Чэмпіёнамі Алімпіады сталі СТАНІСЛАУ СЦЯПАШКІН, БАРЫС ЛАГУШІН і ВАЛЕРЫЙ ПАПЕНЧАНКА.

На Нацыянальным стадыёне ў Токіо патушан алімпійскі агонь. XVIII Алімпійскія гульні працягнуліся ў Токіо ў дзень 25 жніўня. У гэты дзень адбыліся першыя ўрады пераможцаў і пераможцаў.

Два тыдні працягваліся ў японскай сталіцы Токіо буйнейшыя спартыўныя спаборніцтвы — XVIII Алімпійскія гульні. Барацьбу за 163 залатыя медалі вялі спартсмены з 44 краін свету. 35 новых сусветных рэкордаў нарадзіліся ў Токіо. Але барацьба за алімпійскія медалі не заслінула залюнага высакароднага свята Алімпіяд «Праз суперспартыўнае супрацоўніцтва». Для ўсяго народаў і рас гэтыя гульні былі прыкладам дружбы і разумнага разумення спартсменаў пляч кантынентаў.

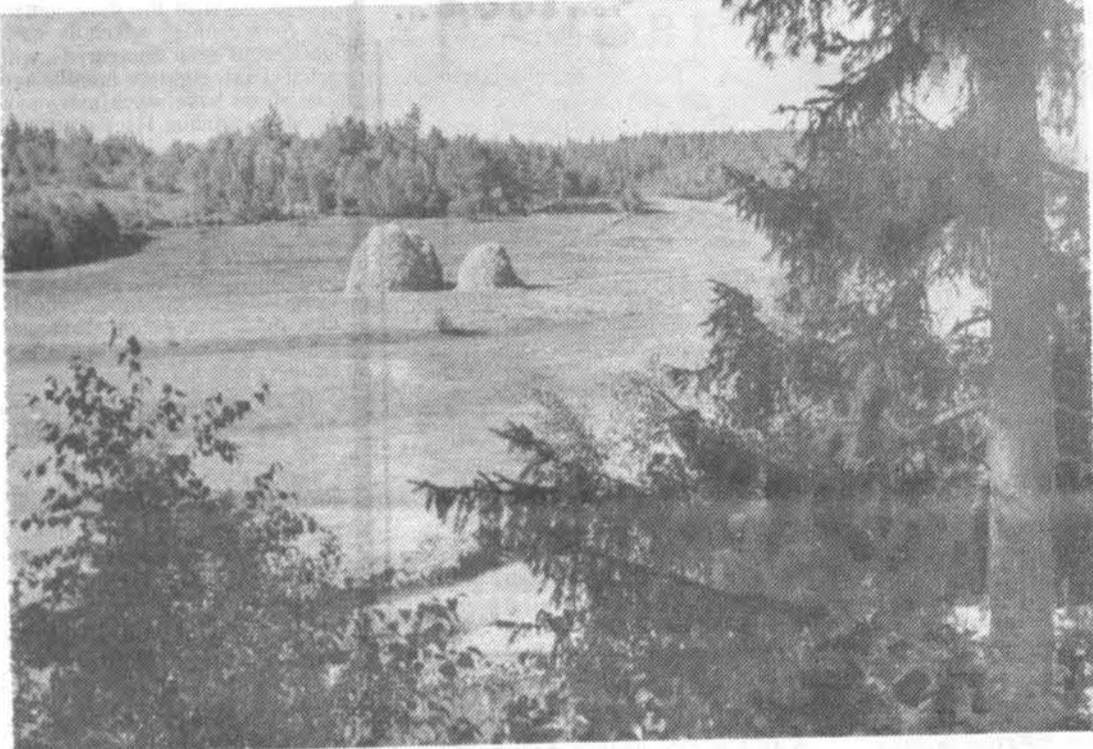
Як у Мельбурне і Рыме, пераможцам Алімпійскіх гульняў у Токіо стала каманда СССР. На рахунку савецкіх спартсменаў 30 залатых, 31 сярэбраны, 35 бронзавых медалей і 6083 ачка ў неафіцыйным камандным падліку — гэта на 26,5 ачка

больш, чым у амерыканскай каманды.

Залаты алімпійскі медаль заваявала каманда савецкіх гімнастак. Побач з праслаўленымі майстрамі гімнастыкі ЛАРЫСАЙ ЛАТЫНІНАЙ, ПАЛІНАЙ АСТАХАВАЙ і іншымі гонар Савецкай краіны ў Японіі абараніла і наша беларуская спартсменка студэнтка з Гродна АЛЕНА ВАЛЧЭЦКАЯ.

Сярод мужчын алімпійскім чэмпіёнам стаў кіеўскі гімнаст БАРЫС ШАХЛІН (практыкаванні на перакладзіне).

Радасная вестка прыйшла са спартыўнай залы Камадэвава, дзе савецкія валеібалісты прывялі апошняю гульні са спартсменамі Бразіліі. Каб атрымаць залаты медаль, наша каманда павінна была перамагчы. І яна атрымала перамогу з

ВОСЕНЬ.

А ЛЫСКА УСЁ БРЭША

Каму прысвячаецца,
Астроўскі здагадаецца.

Калісь лізаў ён боты
Пілсудскаму за злоты.
А кайзеру Вільгельму
Пеў оды гэты шэльма.
І кідаўся за маркі
Гер Гітлера аўчаркай.
Цяпер за долар слізкі

Той шалудзівы Лыска,
(Уцёкшы ад расплаты
У годзе сорак пятым)
Як і ў часы былыя,
На нас, ахрыпшы, вые.
Міхась СКРЫПКА.

ДУРНЫ ЧОРТ

З БІБЛІЯТЭЧКІ «ВОЖЫКА»

Аднаго разу маладая жанчына зрабіла чорту нейкую невялікую ласку. Смелая была кабета: ні бога, ні чорта не баялася і не бачыла нічога дрэннага ў тым, што нехта нечым дапаможа чорту. Урэшце, і чорту ж трэба жыць, ды і чаму б яму не жыць? Жанчына была набойная, у чорта верыла.

Пачаў чорт дзякаваць ёй:
— Ніколі на тваю дабрату не забудуся. Скажы, чаго ты хочаш? Чаго б ты ні пажадала, я адразу ж выканаю?

Жанчына паспешліва пачала думаць. Чаго б ёй пажадаць? Чорт захацеў дапамагчы ёй. «Мусіць, нябога, не мае столькі розуму, каб адразу прыдумаць. А што ж для жанчыны, сапраўды, самае цікавае?»

— Хочаш быць прыгожай? Пажадай, і я зраблю цябе прыгожай!

І ў той жа момант ён атрымаў важную аплявуху.
— Дураны! — раззлавана закрычала жанчына. — Хіба я і так не самая прыгожая?

Фотаэцюд Ул. Дагаева.

З УСІХ ШЫРОТ

Навуковыя супрацоўнікі Цэнтральнага батанічнага саду Акадэміі навук БССР атрымалі пакет з Паўднёвай Афрыкі. Нацыянальны батанічны сад горада Кірэтэнбаш прыслаў мінчанам каталог сваіх раслін. Беларускіх кветкаводаў зацікавілі рэдкія гатункі. І ў горад Кірэтэнбаш накіравана заўвага з просьбай прыслаць іх насенне для селекцыйнай работы ў Беларусі.

Даўно сферы дружалюбнага абмену Цэнтральнага батанічнага саду Акадэміі навук БССР выйшлі за межы нашай краіны. Са 138 батанічнымі садамі, навукова-даследчымі ўстановамі зарубежных краін пералісваюцца мінчане.

Батанічнаму саду крыху больш як 30 гадоў. Але дружалюбныя сувязі яго сталі ўжо даўняй і добрай трады-

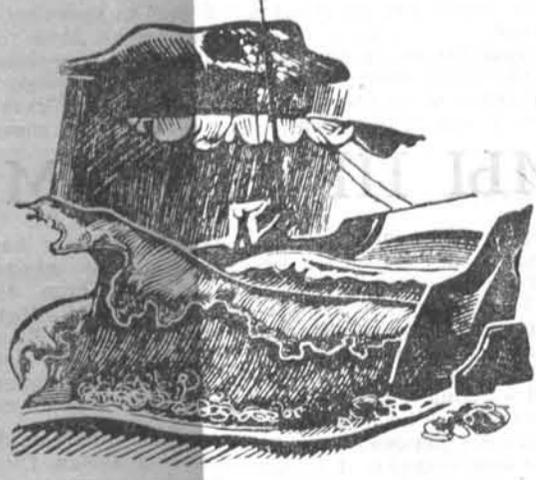
цыяй. У 87 батанічных садоў і навукова-даследчых устаноў СССР, на даследныя станцыі, у «зялёныя класы» школ, тысячам юных натуралістаў і аматарам прыроды пасылае ён каштоўныя пасылкі. Да сямі тысяч узораў насення адпраўляюць навуковыя работнікі ва ўсе канцы зямнога шара.

Цяпер навуковыя работнікі Цэнтральнага батанічнага саду закончылі падрыхтоўку першых у гэту вясень пасылак. Новая Зеландыя напрасіла насення рускіх бяроз, японскі навукова-даследчы інстытут лекавых раслін у г. Касукабе зацікавіўся насеннем глогу, манарда, маралія кораня. Насенне каштоўных лекавых раслін будзе адпраўлена Кубе.

У сваю чаргу і Цэнтральны батанічны сад Акадэміі навук БССР атрымае звыш пяці тысяч узораў насення штогод.

Выдавецтва «Беларусь» рытуе да выдання «Сячэты» Шэкспіра ў перакладзе Ул. Дубоўкі. Ілюстрацыі да іх зрабіў малады беларускі мастак Б. Забораў.

БЕЛАРУСКІЯ СТРАВЫ

КЛЁЦКІ

На Полаччыне іх жартам называюць «жулікамі», на Барысаўшчыне — «бомбамі», у іншых месцах — «пызамі». Але ўсюды яны смачныя, хоць робяць іх па-рознаму. Праўда, не ўсім яны удаюцца: памятаеце, у «Новай зямлі» Якуба Коласа дзядзька Антоць задумаў пачаставаць хлопчыкаў клёцкамі з бярозавым сокам? Панаштаваўшы сваю страву, на пытанне: «Ну, дзядзька, як на смак, прызнайся?» ён чыстасардэчна адказаў: «Паскудства, брат, і не пытайся». Але будзем спадзявацца, што ў нас з вамі яны атрымаюцца як трэба.

Вось адзін са спосабаў. Сырую бульбу труць на тарцы. Адкінуўшы на рэшата, даюць збегчы вадкасці. Крухмал, які асеў на дно, дабаўляюць у нацёртую бульбу, владуць муку, соль і перамешваюць. З прыгатаванага цеста лепяць круглыя клёцкі, начыняюць іх фаршам з сырага мяса, цыбуляй і перцам. Клёцкі абжарваюць, складваюць у чыгунок, заліваюць смятанай і тушаць у печы або духоўцы.

РЕДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ.

НАШ АДРАС
Мінск, Ленінскі праспект, 77,
Дом друку.
Рэдакцыя газеты
«Голас Радзімы».